

Յ Ո Ւ Յ Ա Կ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՆՈՐ ՍՏԱՅՎԱԾ ԶԵՆԱԳՐԵՐԻ*

№ 471

«ԱՄԵՆԱՓՐԿԻՉ» ԱՒԵՏԱՐԱՆ

Թերթերը՝ 220:—**Պրակները՝ 20,** անկանոն, որոնցից Գ՝ 5, Բ և Ի՝ 6, Ա, Դ, Զ, Ը, ԺԲ, ԺԴ, ԺԶ և ԺԸ՝ 10, Ժ՝ 12, Թ՝ 13, իսկ մնացածը (Ե, Է, ԺԱ, ԺԳ, ԺԵ, ԺԷ և ԺԹ) 14 թերթից են բաղկացած:—**Մեծությունը՝ 80,5×25×9,2 սմ:**—**Նյութը՝** դեղնած և կեղտոտած թուղթ:—**Կազմը՝** արծաթապատ ըստ վարաթուղթ: Կազմի երեսին կա մի մեծ խաչ, որի վրա գտնվում է խաչված Քրիստոսի քանդակը, 7,5×7,2 սմ. չափերով: Գլխավերևում գրված է «Յ. Ն.Թ.Հ.»: Չորս անկյուններում կա մեկական հրեշտակի գլուխ և երկուական թևերը: Կա նաև փորագրված այլ զարդեր: Կազմի կոնակը կարմիր կաշի է, որի կենտրոնում գտնված է ձվաձև արծաթյա մի քանդակ, 12×8 սմ. չափերով, ներկայացնելով Քրիստոսի համբարձումը: Չորս անկյուններում կա նույն տեսակի մեկական հրեշտակի գլուխ և երկուական թևեր: Այս բոլորն առնված է արծաթյա մի շրջանակի մեջ: «Ամենափրկիչ» ավետարանի այս կազմը մոտ է, 20-րդ դարի գործ: Սկզբնական կազմը, որ ավելի թանկարժեք է եղել՝ արծաթապատ և զարդարված ոսկեհուռ զարդերով, պոկվել և թալանվել է թուրքերի կողմից առաջին համաշխարհային

* Ծարուհաված «Էջմիածին» ամսագրի 1964 թվականի № № Ը—Թ-ից, ԺԲ-ից, 1965 թվականի № № Ը—Ժ-ից, 1968 թվականի № Է-ից, 1970 թվականի № № Դ—Ե-ից, Ժ-ից, ԺԲ-ից, 1971 թվականի № № Ե—Ը-ից, ԺԱ—ԺԲ-ից, 1972 թվականի № № Ա—Բ-ից, Դ-ից, 1973 թվականի № № Ա—Գ-ից, Ը-ից, 1974 թվականի № № Գ-ից, Է—Ը-ից, 1975 թվականի № № Ա-ից, Գ-ից, ԺԱ—ԺԲ-ից, 1976 թվականի № № Բ—Ե-ից, Է—Թ-ից, ԺԲ-ից, 1977 թվականի № № Գ—Ժ-ից, 1978 թվականի № № Ա-ից և Դ-ից:

պատերազմի ժամանակ, երբ գերի է մնացել նրանց ձեռքին: Պոկված զարդերի գամերի տեղերը երևում են կոնակի կաշվի վրա:—**Պահպանակները՝** սկզբում հասարակ երկու, իսկ վերջում տասը թերթ թուղթ:—**Վիճակը՝** անքավարար: Տեղ-տեղ պատռված և հետագայում (1920 թ.) վերանորոգված է: Որոշ թերթեր էլ թափվել են:—**Գրությունը՝** երկայուն:—**Դատարկ թղթեր՝ 173թ:**—**Տողերը՝ 21:**—**Գծումները՝** ճշշումով:—**Գիրը՝** բոլորգիր:—**Ջարդագրություն՝** ձեռագիրն ունի ոչ շատ արժեքավոր մանրանկարչություն: Կան հասարակ երեք կիսախորան (86ա, 106ա, 174ա), չորս լուսանցազարդեր, մեկական մեծ մարդագիր, գազանագիր, թռչնագիր և զարդագիր (1ա, 86ա, 106ա, 174ա), 5—13 սմ. երկարությամբ, ինչպես նաև մի մեծ թռչուն (174ա), մի քանի զարդագրեր և թռչնագրեր: Այս բոլորի համար օգտագործված է միայն սև թանաքը, կարմիր և կապույտ ջրաներկ գույները:—**Գրիչը՝** Աստվածատուր:—**Պատվիրատուն՝** անհայտ:—**Մաղկոդը՝** անհայտ:—**Ժամանակը՝ 1817 թ.:**—**Վայրը՝** անհայտ, սակայն շատ հավանաբար Արևմտյան Հայաստան:—**Ծանոթություն՝** սույն ձեռագիրն առաջին համաշխարհային պատերազմից հետո Արևմտյան Հայաստանից տարվել է Պարսկաստան, որից հետո վերջերս ներգաղթողների հետ բերված է Մայր Հայրենիք: Մատյանը գտնվելով՝ Արարատյան թեմի անուհից նվեր է տրված Վեհափառ Հայրապետին, որ այն հանձնել է Մայր Աթոռի Զեռագրատուն 1977 թ. Դեկտեմբերի 20-ին:

ՀԻՇՍԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թ.—220թ.—Ի թուականությունն Հայոց 242 (1817 թ.—Ն. Մ.) գրեցաւ Սր. Աւետարանս ձեռամբ ամենամեղ և յետին գրչի անարժանի Աստուածատրի, հրամանաւ և արդեամբք սրբազան և առաքելաշնորհ) ... (շարունակությունը թափվել է):

ՀԻՇՍԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

(Գրված է ձեռագրի վերջում՝ 3-րդ և 4-րդ պամֆլետների վրա 1920 թ.)

ԱՆՑԲ

Ընդ ժամանակս պատերազմին Համաշխարհայնոյ ի թուականութեան Փրկչին մերոյ՝ ի 1918 ամի, որ եղև հալածանք և փախուստ Հայկազեանս ազգի ի ձեռաց արինախում զօրացն տանկաց, յորում և երկնաման տանարք պղծեցան և սրբութիւնք բազումք ընդ ոտս հարան, ընդ որս և Ս. Անտարանս այս «Ամենափրկիչ» անկա գերի, ի ձեռս տանկաց, որք կողոպտեալ արծաթապատ և ոսկեհոտ զարդս կողիցն և պատուեալ էին թերթս բազումս ի նմանէ և անպիտանիս դարձուցեալ, սակացն շնորհոք ամենակարողին մնաց դարձեալ ի Ս. Տեղուշս:

Եւ զկնի երկրորդ փախստեան (որ 1920 թվի) ուր անոր պատահեալ իմ նուաստիս և անարժանիս ի պաշտօնէից, ցաւ ի սիրտ, պարտ անձինս եղի ընդ հովանեաւ սրբոյ ոխտիս. ըստ իմում կարեաց նորոգել և գրել զվիրաւորեալ թերթունս Ս. Անտարանիս: Յետ այսօրիկ որք պատահիք լընթեռնուլ զերկտողս ողորմի ասացէք մարմնաւոր ծնողացս իմում Զաքարի Սահակի Տիրացունեանց Փոքր Փարկիթույ և Գայինայէի Մնացականի Տիրացունեանց. և մանաւանդ զհոգևոր ծնող և զուսուցիչ և դաստիարակ զՏէր Անանի քահանայն Ծիրակունի Փիրվակցի, և յիշողք, յիշեալ յիշիք ի Տեառնէ ամեն:

Ղեկնդ քահանայ Զաքարեան Փ. Փ.:

Յամսեանն Մայիսի 1924 թ. ի Ս. Փրկիչ եկեղեցի, Դոհարի գեղջ:

№ 472

ԱԻԵՏԱՐԱՆ

Թերթերը՝ 259:—Պրակները՝ 23, յուրաքանչյուրը 12-ական թերթից: Զեռագրի սկզբում թերթերն ու պրակները խտնուել են: Առաջին պրակն ընկել և կորել է, իսկ Դ և Ե պրակների միջև (Դա) որոշ թերթեր են ավելացել ժամանակի ընթացքում (11 թերթ): Անկանոն և թերի պրակները հետևյալներն են. Է՝ 6, ԺԴ՝ 9, Ե և ԺԳ՝ 10, Ժ, ԺԷ և ԺԹ՝ 11:—Մեծությունը՝ 21.4×16×5 սմ.:—Նյութը՝ դեղնած և կեղտոտած հաստ թուղթ:—Կազմը՝ կաշեպատ տախտակ: Կազմի երկու երեսին ճնշումով եղել են մեկական խաչ և զարդեր: Կազմի ներսում կացված է բամբակյա ծաղկավոր կարմիր կտոր, 17-րդ դարի: Պահպանակներ՝ չունի:—Վիճակը՝ ցեցակեր, քայքայված և շատ վատ:—Գրությունը՝ երկպոյն:—Դատարկ թղթերը՝ 123ա, 123բ և 124բ:—Տողերը՝ 21:—Գծումները՝ ճնշումով:—Գիրը՝ բոլորգիր:—Զարդագրություն՝ ձեռագիրն ունի բավականին գեղեցիկ մանրանկարչություն, որ հիշեցնում է Վանի դարպը: Դժբախտաբար պակասում են բազմաթիվ նկարներ, այսպես օրինակի համար երեք ավետարանիչները, երկու խորանները և այլն: Պակասում է նաև ձեռա-

գրի բուն հիշատակարանը: Մատչանում դեռ պահպանված են Մատթեոս ավետարանիչի մեծադիր նկարը (1բ), երկու խորաններ (2ա և 201ա): Կան նաև բազմաթիվ թռչնազեր, մեկ գազանագիր (2ա), մեկ ձկնագիր (107ա), ինչպես նաև բազմաթիվ լուսանցազարդեր, խաչեր, բույսեր, ծաղիկներ և թռչուններ: Առավելագույն օգտագործված են կապույտ և կարմիր գույները, երբեմն էլ կանաչը և դեղինը:—Գրիչը՝ Ազարիս:—Պատվիրատուն՝ անհայտ:—Ծաղկողը՝ անհայտ:—Ժամանակը՝ 1689 թ.:—Վայրը՝ անհայտ:—Ծանոթություն՝ ձեռագիրը նվիրել են Բաղդադից Գառնիկ և Ծաղիկ Արաթուն ամուսինները, Վեհափառ Հայրապետի 1978 թ. հունվար-փետրվար ամիսներին Իրաք կատարած Հովվապետական աշակերտյան առթիվ: Նորին Սրբությունը ձեռագիրը Մայր Աթոռի Զեռագրատուն հանձնեց 1978 թ. մարտի 2-ին:

ՀԻՇՍԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

Թ. 72ա.— Զմեղսամած Ազարիայս յ[ի]շ[և]յցէք թվին ՌՇԼԸ (1689 թ.—Ն. Մ.) գր[և]ց[ա]լ:

Թ. 120ա.— Զփծուն Ազարիայս յիշեցէք ի Քս. թվին ՌՇԼԸ (1689 թ.—Ն. Մ.):

Թ. 199բ.— Զմեղսամած և զապիկար Ազարիայ քարտուղար յիշել մաղթեմ ի թվին ՌՇԼԸ (1689 թ.—Ն. Մ.) գրեցաւ:

ՀԻՇՍԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Թ. 1ա.— Յի. Քի. ծառ[ա]յ Տէր Ըստեփանոս գրեցի, օվ օր կարդայ մին բերան ողորմի տայ իմ ծնողաց. գրվեցաւ թվն. փոքրն ՌՇԽԶ-ումն (1707 թ.—Ն. Մ.) շք. Ը, ամեն:

Թ. 1բ.— Յասօր Մաթեոս թարգմանիչ ավետարանը:

Թ. 23բ.—...[Կար]ծեմ եթէ ոչ աշխարհս բաւական էր տանել զգիրս զոր թէ գրեալ էին զՍտեփանոս արեղաս յիշե[ա]լ աղաչեմ:

№ 473

ՎՈՆԴԱԿ

Թերթերը՝ 1:—Մեծությունը՝ 49,5×34,8 սմ.:—Նյութը՝ դեղնած հաստ թուղթ:—Կազմ՝ չունի:—Պահպանակներ՝ չունի:—Վիճակը՝ բավարար:—Գրությունը՝ միապոյն:—Տողերը՝ 34:—Գծումները՝ ճնշումով:—Գիրը՝ նոտրգիր:—Զարդագրություն՝ կոնդակն ունի գեղեցիկ զարդագրություն: Կենտրոնի վերևի մասում կա թռչնազեր «Է» տառը, 4,5×2 սմ. չափերով: Կոնդակի սկզբում կա ավելի մեծ չափերով երկու տառ «ՅԻ», որոնց վրա դրված է հապավման նշանը (երկուսը միասին՝ 10×8,5 սմ): Կոնդակի աջակողմյան մասում նկարված է եռահարկ մի գմբեթ, որի վերևում կա մի մեծ խաչ, իսկ կողքերում՝ չորս փոքրիկ խաչեր: Սրանց համար օգտագործված են կապույտ, կարմիր, կանաչ և դեղին գույները: Կոնդակի վերևի մասի կենտրոնում կա

Եփրեմ կաթողիկոսի կարմիր մեծ կնիքը, որի տրամագիծը 45 մմ. է: Կնիքում շրջանակաձև գրված է հետևյալը. «Է. Ծնորհի S(եառ) S(է)ր Եփրեմ Կ(ա)թողիկոս Ամենայն Հայոց ՌԻՄԹ» (1810 թ. —Ն. Մ.): Կնիքի կենտրոնում նկարված է Քրիստոսը, որի երկու կողմերը գրված է «ՅԱ.ՔԱ.»: **Գրիչը**՝ անհայտ:—**Պատվիրատուն**՝ Եփրեմ Կաթողիկոս ամենայն հայոց (1809—1830 թթ.):—**Ծաղկողը**՝ անհայտ:—**Ժամանակը**՝ 1810 թ.:—**Վայրը**՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի վանք:—**Մանրություն**՝ կոնդակը նկերել է Իրաքի հայոց Կենտրոնական վարչությունը՝ Վազգեն Ա. Ամենայն հայոց կաթողիկոսի 1878 թ. հունվար-փետրվար ամիսներին Իրաք կատարած Հովվապետական այցելության առթիվ: Նորին Սրբությունը սույն կոնդակը Մայր Աթոռի Զեռագրատուն հանձնեց 1978 թ. մարտի 2-ին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Յի Քրիստոսի ծառայ Տր Եփրեմ Կթղկոս ամ Հայոց և Ծայրագոյն Պորիդ Առաքելականի Սրյ Եկեղեցւոյ Քի, նաև լուսամկար բարձրագաւ Աթոյս՝ Սրյ Կթղկէն Էջմիածնի:

Քառանկյապետական անդրանիկ կոնդակա մերով ողջոյն և օրհնոյ տամբ հարազատ Որդւոյդ սրյ Լուսաւորչին և մայր Աթոռոյ Նր. ազնուատոհմ Տէր Դազար Բապաճանեան շնորհումակ և արծաճապատի խաչակիր Աւագ Քհնիդ և որոց ձեր են խնդալ ի Տր: Ծնորդք և ողորմոյի Ամենագօրին Այ աղօթեմք, զի բազմասցի ի վր ձեր և ի վր հոգւոց և մարմնոց, որդւոց և զաւակաց և ամ ընտանեաց և ազգատոհմի ձերոյ և պահպանեսցէ զկեանս ձեր խաղաղութ և մխիթարութ հոգւոյ և մարմնոյ, և լցուսցէ ամ բարութ երկնի և երկրի՝ Ամէն: Եւ ընդ ողջունի և օրհնուն յիշեցուցանեմք ձեզ զբանն հոգեկեցոյց՝ զբարիս գործել մի ձանձրասցիք: Գաղ. Բ. Գլ. 9. հմբ. և ապա արծանի համարելով զձեզ ծառայութե լուսածին ծնողին ձերոյ Կթղկէ Էջմիածնի գերագաւ Աթոռոյ Հայաստանեայց, զոր օրհնակ սիրելին մեր յարգելի Յօհաննէս Արք Եպս. մեծարու Առաջնորդն Թիֆլիզու կարգեալ է յառաջագոյն, մեր ևս կացուցանեմք զձեզ գործակալ ի վր Հայոց եկամուտ ժողովրդեան որք բնակեալ կան այժմ ի Փամբակաձոր կամ ի մերձակալս մրին՝ հատուածեալք ի ժողովրդեմէ հայոց Երևանու, Ելիսաբեթապօլոյ, Դարսայ և այլոց առիմանաց և վիճակաց. և պատուիրեմք, ոպ զի ամ հոգևորական գործոց նց՝ այսինքն է՝ Քրիստոնէական օրհնաց և կամոնաց պահպանութ, բարութ զգուշութ լինիջիք դուք վերակացութ, և ի Դարաքիլիսայ բնակեալ տէրունի ժողովրդոց քահանայագործոնի ևս դուք կատարեալք, և ձեզ և այլոց Երևանցի քհնիցն եղիցին նք ժողովուրդ, որոց հոգևորական պարտատրութիւնն դուք վճարեսցիք, և քահանայական արդիւնք նց՝ ձեզ լինիցին ի կերակրութ. իսկ եթէ այնպս լա համարել լիցի, ժողովուրդք ձեր ընդ բնական ժողովրդոց տեղւոյն և քհնյք ընդ Քահանայից նցին այնպս խառն ի միասին կենցաղակարութի արասցիք

սիրով. նոյնպէս և վս ամ արդեանց և հոգևորական նուիրաց նց որք պատկանեալքն են սրյ Աթոյս՝ Աթոռահաս, հոգեբաժին, կտակ, և այլ ամ Քրիստոնէական շերմեռանդուն տուրք, դուք լինիջիք վերահասու, և ստացեալ զնոյնս բարութ քաղաքավարութ, գրեսցիք զայնս ի տուար այն է ի թէֆթէր կատարեալ հարազատութ, և ժամանակէ ի ժամանակ հասուսցիք ի Սր Աթոռն և կամ ում և հրաման լիցի ի սրյ Աթոյն, յանձնեսցիք նմա, և վս՝ հրգուեց և աշխատուեց ձերոց հաւատարիմ լինիջիք, զի հնդրձ բզմալակ օրհնութ ունիք վայելել զշնորհսն ի Սրյ Աթոռոյս, և ոչ մնասցիք առանց հոգևոր և մարմնաւոր վարձութ: Առ այս գործ վէքիլունն ձեզ յանձնելոյ ահա գրեսցաք և զկոնդակ ի վր ամ եկամուտ ժողովրդեանն հայոց. զոր ոպ արծանն է ընթերցուլ տացիք ի լուր ամ հասարակուն եկամուտ ժողովրդոց որք տրուինք են ընդհանրական մայր Աթոյ Հայաստանեայց: Գրեսցաք և զգիր առ Առաքել Եպս. Առաջնորդն Սանահնոյ ոչ առնել ինչ հակառակութ ընդդէմ ձերութի գործել պատկանեալ գործ: Բայց եթէ խնդրեսցէ նա տեսանել զթէֆթէր արդեանցն տրուին ժողովրդ, մեր թէպտ անտարակոյս եմք վս հատարմն ձերոյ, այլ յղգս լուծանելոյ և զտարակուսի նք, մի լիցի ձեզ ընդդէմ ցուցանել նմա զթէֆթէր ձեր. որով հրգուի ձեր ունի և ևս առաւել պայծառանալ, և զնա ևս յիւրումն կամեցողուն մխիթարել և շահել: Ողջ լեր և շնորհք Տն մերոյ Յի Քի հանդրձ շնորհօք սրյ Քահանիմ Տաճարի և օրտմութ սքցն որք աստանօր եղիցի ընդ հոգւոյդ ձերում միշտ՝ ամէն: Գրեցաւ ի 1810. ի դեկտմբրի 24: Ի սր Կթղկէն Էջմիածնի:

(ստորագրություն կաթողիկոսի)

Եփրեմ Կթղկս ամ Հյց:

№ 474

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

Քերթերը՝ 258:—Պրակները՝ Ա. էջ 1—100, 18 պրակ, յուրաքանչյուրը 8-ական թերթից, բացի ԺԲ և ԺԳ, որոնք 8-ական թերթից են. Բ էջ 101—216, 15 պրակ, յուրաքանչյուրը 8-ական թերթից, բացի ԺԵ՝ 6, Ա և Բ՝ 7-ական թերթից են. Գ. էջ 217—258, 4 պրակ, յուրաքանչյուրը 12-ական թերթից, բացի Դ, որ վեց թերթից է:—**Մեծությունը՝ 16×18×5,5 սմ.:**—**Նյութը՝** դեղնած և կեղտոտած հաստ թուղթ:—**Կազմը՝** կաշեպատ տախտակ, որի մէկ երեսը կա, իսկ կոնակինը կորել է ժամանակի ընթացքում: Կաշվի վրա ճնշումով սիրուն զարդեր են նկարված: Բռնիչների երկու զամերը կան, իսկ բռնիչները կորել են: Կաշվի տակ կա կարմիր և կանաչ բամբակյա երկու կտոր:—**Պահպանակները՝** սկզբում և վերջում երկուական թերթ մագաղաթ, տեքստը՝ Ավետարանից է, գիրը՝ միջին երկաթագիր, ժամանակը՝ 9—10-րդ դարեր:—**Վիճակը՝** բավարար:—**Դատարկ թղթեր՝** չունի:—**Տողերը՝ 19:—Գծումները՝** չունի:—**Գիրք՝** բոլորգիր: Հետագայում վերանորոգության ժամանակ որոշ թերթեր լրացված են նոտրգրով (1ա, 1բ, 115ա, 115բ, 229ա—258բ):—

Զարդագրություն՝ ձեռագիրն ունի մի քանի շատ հատարակ կիսախորաններ (2ա, 102ա, 217ա և 241ա)։ Սակայն մատյանում կան բավականին գեղեցիկ զարդագրեր և լուսանցազարդեր (44ա, 49բ, 83ա, 93բ, 102ա, 217ա և 241ա)։—**Գրիչը**՝ անհայտ։—**Պատվիրատուն**՝ անհայտ։—**Մաղկողը**՝ անհայտ։—**Ժամանակը**՝ 1279 թ.։—**Վայրը**՝ անհայտ։—**Ծանոթություն**՝ ձեռագիրը նվիրել են Բաղդադից Գառնիկ և Մաղիկ Արաթուն ամուսինները, Վեհափառ Հայրապետի 1978 թ. հունվար-փետրվար ամիսներին Խրաք կատարած Հովվապետական այցելության առթիվ։ Նորին Սրբությունը ձեռագիրը Մայր Աթոռի Զեռագրատուն հանձնեց 1978 թ. մարտի 2-ին։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Թ. 2ա.—Թուղթ ընդհանրական Ներսեսի Կթղկսի հայոց։ Առ համօրէն համառնեից ազինա։ Որոց տեսչութիւն) հաւատացաւ մնա ի Տ(անուն)է։

Ներսէս ծառայ Քի, և ողորմութե անորին Կթղկս հայոց ...

Թ. 102ա.—(Հարանց վարք)։

Թ. 155բ.—Ի վարուց ճգնաւորաց բանք պիտ. Երբեմն հայրն Անտոն աղաթէր ...

Թ. 175բ.—Վն ճշմարիտ և անապական կուսութեան թէ որպիսի առաքինութե(եամ)քք կատարեալ լիցի կամ յորոց ախտից լուծցի։

Թ. 185բ.—Փիլիսոփայիցն. յաղագս խելաց և ի մա.րու։

Թ. 186բ.—Յաղագս մանկ. և զար.։

Թ. 188ա.—Իմաստասիրաց յաղագս բարեկամաց։

Թ. 189բ.—Յաղագս շոգմագութե(ան)։

Թ. 190ա.—Յաղագս քաջատոհմութեան և վատ ազգութե(եան)։

Թ. 191բ.—Յաղագս լուրթեան։

Թ. 193ա.—Յաղագս հանդերձեալ դատաստանին։

Թ. 196ա.—Յաղագս արծաթս(իրութեան)։

Թ. 197ա.—Յաղագս աղաթից։

Թ. 197բ.—Յաղագս արքեցութե(ան)։

Թ. 198բ.—Յաղագս պատույ հարց և որդեաիրութե(ան)։

Թ. 199բ.—Յաղագս բարեբախտից և վատ աշն...։

Թ. 200բ.—Յաղագս միղաց և խոստովան(ողաց)։

Թ. 201ա.—Յաղագս բժշկաց։

Թ. 201բ.—Յաղագս չար կամանց։

Թ. 202ա.—Յաղագս օրինաց։

Թ. 203ա.—Յաղագս անառակութե(ան)։

Թ. 203բ.—Յաղագս մախախմամութե(ան)։

Թ. 204ա.—Յաղագս փարթամութե(ան), աղբաւութե(ան) և արծաթսիրութեան։

Թ. 205բ.—Վասն սիրելեաց։

Թ. 206բ.—Յաղագս իշխանութե(ան)ց։

Թ. 208բ.—Յաղագս երդման։

Թ. 209ա.—Յաղագս խրատու իմաստու(թեան)։

Թ. 215ա.—Նորին ընդ Աղեքսանդրի։

Թ. 217ա.—Աշխարհացոյց Մովսէսի Խորենացոյն։ Յաղագս աշխարհագրութե(ան) յա(ստուա)ծային գիրք գրե ...

Թ. 221ա.—Աշխարհագիր հաւոտած երկ։

Թ. 224բ.—Աշխարհք Երուսիմայ։

Թ. 227բ.—Աշխարհ Լիքիայ։

Թ. 230բ.—Ահա կորցն միջերկայք կոչցը։

Թ. 233ա.—Ահա կորցն ամ(ենայն) հայք։

Թ. 235ա.—Ահա կատարեցան ամ(ենայն) տիեզ(ե)րք և պատմութի(ւն) խօսից։

Թ. 235բ.—...ախք զամ(ենայն) խնդրեացոր եղեալսն զէն։

Թ. 237բ.—Յաղագս աչաց տեսութեան զ(ու)խ ժ և Ա։

Թ. 239բ.—Յաղագս արքայութե(ան) երկնից գըլ(ու)խ ժԴ։

Թ. 240ա.—Վասն բանբասանաց զ(ու)խ ժԵ։

Թ. 241ա.—(Ե)ռամենի և քաջ վրտի. Մխիթարայ Գոշի, խառակրօն ճգնաւորի և բանի բուն հոնտորի։ Ասացեալ զաղօթս ի ժամ ս(ուր)ք պատարագին։

Թ. 244ա.—Քոյք սքք և առաքինիք, ճգնաւորք և արգելաւորք ...

Թ. 244բ.—Վս. ելիցն աշխարհէ։

Թ. 249ա.—Յաղագս խոց. զ(ու)խ Լ։

Թ. 251բ.—Յաղագս խոտկութե(ան) գլուխ Լ և Դ։

Թ. 252բ.—Յաղագս խօսից. գլուխ Լ և Ե։

Թ. 253ա.—Յաղագս կամանց. գլուխ Լ և Ը։

Թ. 254ա.—Յաղագս հիւանդութեան գլուխ Խ և Ա։

Թ. 255բ.—Յաղագս հիւրասիրութե(ան) գլուխ Խ և Բ։

Թ. 257ա.—Յաղագս հոգոց. գլուխ Խ և երեք։

Թ. 257բ.—Յաղագս հալ[ա]րութե(ան) Խ և չորս։

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

Թ. 43բ.—Զա[ստուա]ծապատիւ և զատաքելաշնորհ զարբազան հայրապետս մեր զՏ[է]ր [սկզբնական անունը ջնջված է և տեղը գրված հետագայում՝ Յովհաննէս—Ն. Մ.] պահեսցէ Քս Ած երկար ժամանակաւ հովուել զբանաւոր հաւ[ա]տս Քի, և յանվախճան յառիտեանսն արոտակից արասցէ զսա Քս Ած լուսաւորչին մերոյ սրբոյն Գրիգորի ամմէն։

Թ. 94բ.—Փառք համագո[ւ] և միասնական սր Երրորդութե[ան] հաւր և որդւոյն և հոգւոյն սրբոյ այժմ և յառիտեանս ամմէն։

Թ. 101բ.—Զա[ստուա]ծապատուեալ այրն առաքելական և զուրք հեղինակն Հայաստանեաց սուսցող ոգիակեցոյց տնտիս [սկզբնական անունը ջնջված է և տեղը գրված է հետագայում՝ Գրիգորիոս...—Ն. Մ.] ...իպս և ծնողսն իւր յիշեցիք ի Քս ուլ ա[ստուա]ծաքելաք։

Ի թու[ից] 2ԻԸ [1279 թ.—Ն. Մ.]։

[Զեռագրի գլխավոր հիշատակարանն ընկել և կորել է։]

(Շարունակելի)